

SAMEN MEE(R) DOEN

Coalitieakkoord
CDA-PPW-VVD
Gemeente Wierden
2014 - 2018

April 2014

Voorwoord

Wierden, 28 april 2014

Geachte lezer,

Voor u ligt het coalitieakkoord dat het CDA, het PPW en de VVD hebben gesloten en de basis vormt voor het bestuur van de gemeente Wierden in de periode 2014-2018. Het akkoord heeft als titel “Samen mee(r) doen” meegekregen. Daarmee willen we benadrukken dat gemeente en inwoners samen verantwoordelijk zijn voor de toekomst en ook meer samen moeten optrekken om nieuwe doelen te bereiken.

Samen meer doen, heeft twee belangrijke grondslagen. De ene is dat inwoners steeds vaker aangeven zelf verantwoordelijk te willen zijn voor hun woon- en leefomgeving. De andere reden is het feit dat de gemeente over te weinig financiële middelen beschikt alle wensen te kunnen vervullen.

Afgewogen omgaan met het beschikbare geld, komt het sterkst tot uitdrukking bij de invulling van de decentralisaties van het Rijk. Belangrijke taken gaan over van het Rijk naar de gemeenten. Deze overdracht moet goed verlopen. Mensen met de laagste inkomens mogen daardoor niet in een gat vallen. Ook kan het niet zo zijn dat inwoners verstoken zullen zijn van noodzakelijke zorg. Dat is een grote opgave waar we met grote zorgvuldigheid mee aan de slag gaan in college en raad.

Wij spreken de hoop uit dat de samenwerking in het college, binnen de coalitie en binnen de raad de komende vier jaren vruchtbaar zal zijn. Dat besluiten genomen worden op goede gronden en een zorgvuldige afweging in een constructief debat.

Samen mee(r) doen

D. Span-Kiekebeld (CDA)
T. de Putter (PPW)
R. Schasfoort (VVD)

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	6
1. Bestuur en organisatie	8
2. Veiligheid	9
3. Leefomgeving	10
4. Economie en toerisme	12
5. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	14
6. Sport, cultuur en onderwijs	16
7. Zorg, welzijn, werk en inkomen	18
8. Algemene dekkingsmiddelen	20

Inleiding

Met een college, gevormd door CDA, PPW en VVD, krijgt de gemeente Wierden een stabiel bestuur dat is gebouwd op een breed en evenwichtig maatschappelijk draagvlak. Dat is nodig in een tijd waarin belangrijke veranderingen voor de deur staan. Een tijd ook waarin veel zal moeten gebeuren met weinig of geen geld. Dat vraagt een andere manier van denken en werken van in de lokale politiek.

Het gemeentebestuur staat stevig en proactief in de maatschappij. We reageren alert op ontwikkelingen die op ons af komen. De financiële omstandigheden mogen geen aanleiding worden achterover te leunen, maar zijn juist een prikkel om op een innovatieve wijze met inwoners, bedrijven en organisaties te werken aan een leefbare samenleving. Een samenleving waarin mensen zich thuis voelen. We zijn een luisterend, meewerkend partner. We maken afgewogen keuzes op grond van onder meer een gedegen en goed financieel beleid.

Blijven meedoen in de maatschappij

Mensen zullen veel meer zelf moeten doen. In het sociale domein staat “participatie” (meedoen in de maatschappij) centraal. Het krijgen van zorg is niet meer zo vanzelfsprekend: in eerste instantie moet je zelf je problemen oplossen. Het streven is naar een efficiënte zorg, waarbij de mens centraal staat. Wij pakken deze handschoen op en zullen inhoud geven aan de gedecentraliseerde Rijkstaken waarbij de zwaksten in onze samenleving niet buiten de boot vallen. De behoefte van mensen om zelf te kunnen beslissen, wordt ingevuld door deze krachten in te zetten voor verbetering van de samenleving.

Behalve in het sociale domein staat participatie ook in een andere betekenis centraal. Mensen willen vaker zelf beslissen wat goed voor hen is. Wij willen die ruimte bieden.

Afmaken en oogsten

De afgelopen jaren heeft de gemeente sterk ingezet op ontwikkelen. Tal van grote en kleine projecten zijn in gang gezet, zoals de spoortunnel in Wierden, de ontwikkeling van het stationsplein en centrumplannen in Wierden en Enter. Er is veel geïnvesteerd en ontwikkeld. We moeten nu afmaken (bijvoorbeeld Middenplein, Dorpsstraat en de stationsomgeving) en oogsten (zoals de aantrekkelijkheid van het centrum verder bevorderen).

Terugtrekkende overheid

De gemeente is niet langer het deurtje waarop je kunt kloppen als er een probleem is. De overheid treedt terug. Ondanks een voorzichtig opkrabbellende economie, is er (veel) minder geld. Mensen moeten veel meer hun eigen problemen oplossen. Voor zichzelf, maar vooral ook met en voor elkaar. Daarbij gaat het niet alleen om zorg, maar ook om de leefbaarheid in de buurt. Daar moeten we aan wennen. Niet alleen de inwoners, maar ook de gemeente zelf.

Deze nieuwe ontwikkeling wil niet zeggen dat de gemeente onbereikbaar wordt. Zeker niet. Eén van onze taken blijft het creëren van een vangnet. Een vangnet voor mensen aan de onderkant van de samenleving, die dreigen in een gat te vallen. Aan hen leveren we maatwerk.

De maatschappij verandert en moet veranderen. De overheid wil niet langer alles sturen. Sturing wordt steeds vaker gezien als dwang. Een volledig “maakbare samenleving” is een illusie. Mensen willen en kunnen zelf beslissen. Het zijn deze mensen die ingezet moeten worden om de samenleving een impuls te geven. Binnen brede kaders die de overheid stelt of zelfs zonder dat de overheid zich daarmee bemoeit; meer doen met minder geld past prima in dit streven.

Verantwoordelijkheid voor de zwaksten in de samenleving

Door het overhevelen van taken van het Rijk naar de gemeenten is binnen het sociaal domein participatie essentieel. Daarbij gaat het om “meedoen in de samenleving”; gericht op mensen die te maken hebben met een uitkering en weinig uitzicht op werk. De vraag is of de uitkering van het Rijk bij de gedecentraliseerde taken voldoende is om minimale voorzieningen te treffen. Indien nodig zal de gemeente moeten bijspringen. Wij voelen ons verantwoordelijk voor de zwaksten in de samenleving.

Maatwerk

De mens staat centraal in het sociale domein; niet de regeling en bijbehorend bedrag. Mensen aan de onderkant van de samenleving moeten participeren en waar dat kan vrijwilligerswerk doen. Maar niet “tot het gaatje”; er moet per persoon maatwerk geleverd kunnen worden.

Verantwoordelijk voor je eigen woonomgeving

Het begrip “participatie” kent ook een andere uitleg. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het betrekken van inwoners bij of het verantwoordelijkheid geven voor hun woonomgeving. Maar ook het stimuleren van initiatieven die vanuit de samenleving ontstaan.

De komende jaren zal de gemeente in toenemende mate geconfronteerd worden met participatie in de breedste zin van het woord. Het is van belang om bestuurlijk en ambtelijk een gedeelde visie te hebben op deze ontwikkelingen. Er moet een paraplu komen waaronder activiteiten kunnen bloeien en groeien. Met de gemeente als regisseur, partner of facilitair bedrijf-op-afstand.

In dit licht past ook het aangaan van een discussie in en met de lokale samenleving. Het gezamenlijk ontwikkelen van een visie op een toekomst waarin het bestuur een andere rol gaat spelen. Hoe inwoners aankijken tegen deze ontwikkelingen en wat hun wensen zijn. Op die manier is de gedeelde visie met de inwoners de basis van de nieuwe samenleving.

Vorming van coöperaties om belangrijke impulsen voor een vitale gemeente te doen slagen, is zeer welkom. Bijvoorbeeld waar het gaat om energievoorziening.

Loslaten en vasthouden

Als gemeente moeten we leren zaken los te laten en over te laten aan inwoners, groepen inwoners of ondernemers die vaak net zo goed weten hoe je problemen oplost. Waar nodig scheppen we de kaders waarbinnen mensen zelf bezig kunnen zijn. Uiteraard houden we –naast het creëren en beheren van een vangnet voor de zwaksten- ook andere eigen verantwoordelijkheden, zoals voor veiligheid. Veiligheid wat betreft criminaliteit, verkeer en overlast.

Veiligheid is niet het enige punt van belang. Gemeenten krijgen ook extra taken als begeleiding en de jeugdzorg. Hiervoor is minder geld beschikbaar. Het zal veel inspanning kosten daar op een goede manier mee om te gaan.

Het gemeentebestuur wil vijf bewegingen in onze samenleving inzetten:

1. Van vrijblijvend naar betrokken: mensen maken zelf hun eigen leefomgeving.
2. Van grenzen naar ruimte: minder regels en meer mogelijkheden.
3. Van nazorg naar voorzorg: voorkomen is beter dan genezen.
4. Van polarisatie naar participatie: mensen samen brengen via werk, school en maatschappelijke organisaties.
5. Van verbruiken naar waarderen: niet alles van waarde is in geld uit te drukken.

1. Bestuur en organisatie

Gerelateerde doelstelling

Inwoners vormen het bestaansrecht van de gemeente. Zij moeten:

- tevreden zijn over de manier waarop de gemeente hen betreft bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid;
- zo weinig mogelijk geconfronteerd worden met regels en voorschriften.

Snelle en passende dienstverlening staat voorop en sluit aan bij de landelijke ontwikkelingen.

Gebaseerd op eerder onderzoek is onze doelstelling dat meer dan 75 % van de bevolking tevreden is over onze dienstverlening en de manier waarop inwoners kunnen participeren.

Wat willen we?

- Wierden is een sterke gemeente. Een gemeente die zelf haar beleid bepaalt en de wettelijke taken vervult. De gemeente Wierden laat zien vertrouwen te hebben in de toekomst.
- Wierden blijft een zelfstandige gemeente.
- We houden vast aan drie bestuurslagen: Gemeente, Provincie en Rijk, waarbij elk bestuur zijn eigen taken en verantwoordelijkheden heeft.
- De Regio Twente is verlengd lokaal bestuur; geen nieuwe bestuurslaag met een groot ambtelijk apparaat. Samenwerking binnen de Regio Twente blijft een samenwerking op vrijwillige schaal. In de komende raadsperiode zal het resultaat van de investeringen via de Agenda van Twente geëvalueerd worden. Hierin zal een duidelijke meerwaarde moeten worden aangetoond wil de gemeente nadenken over een bijdrage aan een vervolg op de Agenda van Twente.
- Samenwerken waar mogelijk en nodig. Omvang en intensiteit hangen af van de inhoud, waarbij de drie K's van Kosten, Kwaliteit en Kwetsbaarheid toetssteen zijn. De samenwerking binnen WT4 (met Hellendoorn, Rijssen-Holten en Twenterand) op beleidsvoorbereidend en uitvoerend terrein gaat verder en wordt verdiept als het leidt tot winst op één of meer van de drie K's.
- De gemeente is een klantgerichte organisatie: van en voor de burger. Dienstverlening is onze corebusiness. Die moet voor 100% goed zijn. De komende jaren wordt ingezet op verdere verbetering van de digitale dienstverlening onder het motto "digitaal waar het kan; niet-digitaal waar het niet kan".
- Creativiteit van inwoners en ondernemers komt vaak in conflict met regels en voorschriften. Waar mogelijk gaan we dit voorkomen. Willen we met elkaar verder komen, zullen we moeten bekijken in hoeverre regels en voorschriften kunnen worden verminderd of afgeschaft. Een hernieuwd dereguleringsproject kan hierin voorzien.

Wat gaan we daar voor doen?

- De samenwerking binnen WT4 (als "voorkeurspartners") intensiveren, waarbij alle vormen van samenwerking bespreekbaar zijn.
- Het college komt met een concreet doel van de WT4-samenwerking, zodat er een basis is waarop de verdere samenwerking wordt gestoeld.
- Op basis van "wie wil, doet mee"- werken we samen op Twentse schaal.
- Samenwerken met andere partners als de inhoud daar om vraagt.
- Invulling geven aan de opdracht van de regering om binnen twee jaar 80% van onze diensten digitaal te leveren.
- Minstens eenmaal per jaar een onderzoek naar één van de aspecten van de dienstverlening te doen (tevredenheid van bezoekers, van brief/mail-schrijvers, bellers).
- Er wordt een nieuw dereguleringsproject opgezet; bij voorkeur binnen bestaande projecten. Binnen het lopende project zaakgericht werken worden onder meer werkprocessen digitaal gemaakt. Op dat moment wordt ook gekeken naar vereenvoudiging/deregulering. Hiervoor wordt een plan gemaakt.

2. Veiligheid

Gerelateerde doelstelling

Wat betreft het wonen luidt de doelstelling dat het uitgangspunt is dat bij de meting in elke raadsperiode meer dan 75 % van de bevolking tevreden is over het wonen en de directe woonomgeving.

Wat willen we?

- De gemeente is goed voorbereid op crises en zorgt er door middel van oefenen voor dat mensen op de hoogte zijn wat te doen in geval van een crisis.
- Gezocht moet worden naar alternatieven of manieren om overlast en risico's door toenemend (goederen)vervoer per spoor te beperken.
- Verkeersveiligheid is essentieel in de samenleving. Met goede en veilige wegen, fietspaden en overzichtelijke en goed verlichte parkeerplaatsen.

Wat gaan we daar voor doen?

- Reconstructie van de Dorpsstraat en Rijssenseweg in Enter.
- Beplemen dat de N35 wordt verbreed via het noord-tracé, met tunnels en natuurcompensatie.
- Aanleg van een vrij liggend fietspad tussen Wierden en Enter.

3. Leefomgeving

Gerelateerde doelstellingen

- Wat betreft leven/de leefomgeving luidt de doelstelling dat het uitgangspunt is dat bij de meting in elke raadsperiode meer dan 75 % van de bevolking tevreden is over het leven en de *leefomgeving* (voorzieningen) in de gemeente.
- Wat betreft het wonen luidt de doelstelling dat het uitgangspunt is dat bij de meting in elke raadsperiode meer dan 75 % van de bevolking tevreden is over het wonen en de directe *woonomgeving*.

Wat willen we?

Toenemende participatie

- Mensen moeten meer verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen woonomgeving. De komende jaren zal de gemeente in toenemende mate geconfronteerd worden met deze vorm van participatie. Het is van belang om bestuurlijk en ambtelijk een gedeelde visie te hebben op deze ontwikkelingen. Daar moet een goede organisatie voor komen. Met de gemeente als regisseur, partner of facilitair bedrijf-op-afstand.
- In dit licht past ook het aangaan van een discussie in en met de lokale samenleving. Het gezamenlijk ontwikkelen van een visie op een toekomst waarin het bestuur een andere rol gaat spelen. Hoe inwoners aankijken tegen deze ontwikkelingen en wat hun wensen zijn. Op die manier is de gedeelde visie met de inwoners de basis van de nieuwe samenleving.
- Totstandkoming van buurt- en wijkverenigingen passen hier heel goed in. Door georganiseerde activiteiten binnen buurten leren buurtgenoten elkaar beter kennen en wordt de sociale cohesie bevorderd, net als bij de verenigingen voor Plaatselijk Belang.

Duurzaamheid

- De gemeente heeft een voorbeeldfunctie als het gaat om energie, duurzaamheid en milieugevolgen bij het beheer van de eigen gebouwen en bij de eigen bouwprojecten.
- Samen met de agrariërs dient de gemeente te onderzoeken welke mogelijkheden voor energieopwekking aanwezig zijn die het landschappelijke kader passen; te denken valt aan het nog meer verwerken van biomassa en aan de opwekking van zonne-energie.
- De gemeente hanteert de wettelijke duurzaamheidsnormen, waaraan bouwplannen moeten voldoen en stimuleert het nemen van extra maatregelen op dit terrein. Waar mogelijk worden met projectontwikkelaars aanvullende maatregelen besproken en vastgelegd.
- Goede fietsenstallingen maken het gebruik van de fiets extra aantrekkelijk. Het verkeer kan verduurzaamd worden door laadpalen voor elektrische auto's bij openbare gebouwen te plaatsen.

Energie

Energiebesparing is de beste vorm van verduurzaming van energie. Het is van belang dit te stimuleren voor zowel nieuwbouw als bestaande bouw. Via actieve voorlichting door het Energieloket en verwijzing bij aanvragen van vergunningen naar dit loket willen we bereiken:

- dat initiatieven om duurzame energie op te wekken van de grond komen en waar nodig (en binnen onze mogelijkheden) barrières wegnemen.
- dat asbestdaken worden vervangen door daken met zonnepanelen.

Wat gaan we daar voor doen?

- Er moet in de organisatie een ‘paraplu’ komen waaronder activiteiten kunnen bloeien en groeien die te maken hebben met het nemen van initiatief voor de eigen woonomgeving.
- Er komt een pilot in een buurt waarin nieuwe ideeën en nieuwe gedachten kunnen worden ontwikkeld. In dit kader ontwikkelen inwoners uit die buurt eerst een visie hoe men de eigen buurt ziet en wil veranderen.
- Er wordt beleid ontwikkeld over het al dan niet plaatsen van windturbines.
- Het energieloket wordt in stand gehouden.

4. Economie en toerisme

Gerelateerde doelstellingen

- Wat betreft het werken luidt de doelstelling dat het uitgangspunt is dat bij de meting in elke raadsperiode meer dan 60 % van de bevolking tevreden is over het werken en de voorzieningen voor werken in de gemeente.
- Wat betreft het recreëren luidt de doelstelling dat het uitgangspunt is dat bij de meting in elke raadsperiode meer dan 70 % van de bevolking tevreden is over het recreëren voor de eigen inwoners en 65 % tevreden is over voorzieningen voor toeristen in de gemeente.

Wat willen we?

- Economische ontwikkeling is een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van de samenleving. Hoewel veel inwoners uit onze gemeente elders werken, willen we werk behouden en creëren. Dat gebeurt met name door het bevorderen van het ondernemersklimaat.
- Inbreng van ondernemers in het gemeentebestuur is van groot belang; hierdoor kan de gemeente meer vraaggericht gaan werken. Intensief contact met de ondernemersorganisaties is daarvoor een noodzakelijke voorwaarde.
- Het is van belang dat de bestaande bedrijventerreinen in Enter hun aantrekkelijkheid behouden.
- De bedrijventerreinen Kluinveen en Violenhoek in Wierden dienen in samenwerking met de aanwezige bedrijven verbeterd en opgeknapt te worden.
- Glasvezel is essentieel voor een goede bedrijfsvoering. Daarom zullen wij zoveel mogelijk de initiatieven ondersteunen die ervoor zorgen dat voor bedrijven en inwoners in het buitengebied glasvezel wordt aangelegd.

Agrarische sector

- Innovatieve (vernieuwende) agrarische ontwikkelingen zijn van groot belang en die zullen wij steunen. Onder meer op het gebied van duurzaamheid en energie.
- Werkgelegenheid op het platteland moet gestimuleerd worden. Dit levert immers een belangrijke bijdrage aan de economie. Aanverwante bedrijvigheid, zoals transport, verwerking agrarische producten e.d. levert ook veel werkgelegenheid op.
- Het bestemmingsplan Buitengebied moet een goede innovatieve agrarische bedrijfsvoering mogelijk maken.
- Agrarische gezinsbedrijven krijgen ruimte voor uitbreiding. Daarbij verdient duurzame landbouw in combinatie met landschapszorg extra ondersteuning c.q. medewerking. Dit doen we door voorlichting en waar mogelijk door het matchen van werk in de landschapszorg met werk vanuit de Participatiewet.
- Er komen in het buitengebied geen nieuwe sterlocaties in afwachting van de aangekondigde evaluatie van de Reconstructiewet (in 2016). Lopende aanvragen worden afgehandeld; nieuwe worden aangehouden.

Middenstand

- Een goede samenwerking tussen de gemeente en winkeliersverenigingen is belangrijk. De middenstand is actief betrokken worden bij het beleid ten aanzien van de dorpscentra. Zo kan er voor worden gezorgd dat er voldoende ruimte en kansen zijn voor de ondernemers. Detailhandel wordt zoveel mogelijk beperkt tot de dorpscentra.
- De dorpscentra zijn goed bereikbaar. Bezoekers kunnen gratis parkeren.
- Wij zijn voorstanders van uniforme openingstijden van de winkels; ook in de vakantieperiodes als er veel toeristen zijn in onze gemeente. Wij respecteren het standpunt over zondagsrust: de winkels blijven dus op zondag dicht.
- Een aantrekkelijk centrum is van groot belang voor inwoners en middenstand. Het centrum van Wierden heeft door uitvoering van het centrumplan aanzienlijk gewonnen waar het gaat om winkelen. Door de aantrekkelijkheid te vergroten, ontstaat een win-win-situatie voor publiek en bedrijven.

Recreatie en toerisme

- Recreatie en toerisme zijn bij uitstek geschikt om een bijdrage te leveren aan een ecologisch verantwoorde economische ontwikkeling. De gemeente Wierden profileert zich actief als een gemeente waarin het goed recreëren is en heeft een stimulerende rol in het ontwikkelen van nieuwe en hoogwaardige initiatieven. Dat gebeurt door het faciliteren van en in overleg met Tourist Info, Twents Bureau voor Toerisme en de plaatselijke recreatieondernemers.
- De Regge is een belangrijke verbindende recreatieve factor in de regio die benut en uitgebouwd kan worden. De Reggestreek wordt door het TBT aangemerkt als een gebied met toeristisch potentieel en als zodanig gepromoot.
- Recreatieterrein Het Lageveld blijft vrij toegankelijk en in overheidshanden. Dit recreatiegebied kan door de Regio Twente verder worden gepromoot. Er is ruimte voor nieuwe initiatieven om dit terrein vaker te gebruiken, passend bij het huidige en openbare karakter.
- Om het recreëren te veraangemen, zijn er voldoende bankjes en picknickplekken, sanitaire voorzieningen, oplaadpunten voor elektrische fietsen en goede bewegwijzering.

Wat gaan we daar voor doen?

- Periodieke bedrijfspeilingen onder alle ondernemers. De uitslagen kunnen gebruikt worden om de gemeentelijke dienstverlening aan het bedrijfsleven op een hoger plan te brengen.
- Wij gaan in overleg met de lokale middenstand om uniforme openingstijden af te spreken.
- Zondagsluiting van winkels.
- Periodiek monitoren van de belangstelling van bedrijven om zich op Elsmoat te vestigen en naar bevind van zaken met de raad overleggen over eventueel te nemen maatregelen.
- We maken het mogelijk voor particulieren en organisaties om bankjes, picknickplekken te plaatsen en andere toeristisch/recreatieve voorzieningen te realiseren. Dit wordt actief naar buiten gebracht.
- In nauw overleg met de middenstand en het winkelpubliek gaan we een substantiële proef doen naar het op bepaalde dagen en tijden autoluw maken van het centrum van Wierden.
- We zetten ons in om de aanleg van glasvezel in het buitengebied en op de bedrijventerreinen te realiseren.

5. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Gerelateerde doelstelling

Wat betreft leven/de leefomgeving luidt de doelstelling dat het uitgangspunt is dat bij de meting in elke raadsperiode meer dan 75% van de bevolking tevreden is over het leven en de leefomgeving (voorzieningen) in de gemeente.

Wat willen we?

Levendige dorpen en kernen

- Het moet prettig zijn om in onze dorpen en buurtschappen te wonen. Wij willen ons inzetten om die levendigheid en een passend voorzieningenniveau te behouden en waar mogelijk extra impulsen te geven.
- De kernen in onze gemeente behouden een blijvend en groen dorps karakter. In de dorpen en kleine kernen blijven we bouwen voor de eigen behoefte.
- In samenhang met verwachte ontwikkelingen over de bevolkingssamenstelling moet rekening gehouden worden met ontwikkelingen rond voorzieningen op alle terreinen
- Wij willen graag een duurzame sociaal evenwichtige opbouw van de woningvoorraad, zowel in de huur als de koopsector. Daarbij wordt rekening gehouden met de wensen van alle groeperingen zoals starters, alleenstaanden, senioren en gezinnen. Bijzondere aandacht zal daarbij uitgaan naar betaalbare en levensloopbestendige woningen, het bestaande woonbestand en huisvesting voor bijzondere doelgroepen zoals mensen met beperkingen.
- Er komt een toenemende vraag naar ruimtelijke mogelijkheden om voorzieningen te kunnen treffen waarbij het eenvoudiger wordt te blijven zorgen voor mensen die hulp behoeven (zoals ouders). Hierop moeten we tijdig anticiperen.
- Er moeten voldoende, schone en veilige speel- en trapveldjes in nieuwe wijken worden gerealiseerd en in de bestaande wijken behouden blijven.
- De plannen voor de dorpsrandzones worden uitgevoerd. Ze bepalen hoe vanuit het buitengebied de dorpen worden beleefd, maar zeker ook hoe die randen gezien vanuit de dorpen overvloeien in het platteland. Ook is dit bij uitstek een plek waar de dorpsbewoners kunnen recreëren.

Vitaal platteland

- We willen het beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing en rood-voor-rood handhaven. Vrijkomende agrarische bebouwing kan worden gebruikt voor een passende functie, waarbij het karakter van het platteland behouden moet blijven. De rood-voor-rood-regeling wordt gebruikt om landschap ontsierende bebouwing te slopen en te vervangen door een woning. Hierbij is het terugbouwen op het bestaand bouwblok uitgangspunt.
- Wierden sluit aan bij de Groene Metropool Twente: een instrument voor de gebiedsontwikkeling voor de periode 2014-2020. Hierbij zijn de betrokkenheid en de wensen van de mensen uit het gebied leidend. Wij zien hierin een goede mogelijkheid om de levendigheid van de kernen en de sociale cohesie van het platteland te versterken.
- De Kulturhuizen nemen op het platteland een belangrijke plaats in. Zij dragen bij aan:
  - de leefbaarheid in de kleine kernen;
  - versterking van de cohesie en sociale ontwikkeling van een buurtschap;
  - het behoud van jongeren voor de lokale gemeenschap waar het gaat om het benutten van mogelijkheden om in de nabijheid daarvan te kunnen bouwen.
- Op basis van de uitslagen van het haalbaarheidsonderzoek naar een algemene begraafplaats in Hoge Hexel besluiten we of hierin wel of niet wordt voorzien.

Natuurbeheer en -ontwikkeling

Onduidelijkheden voor omwonenden van het Wierdense Veld in verband met de aanwijzing tot Natura 2000-gebied worden snel weggenomen met een goede compensatie voor bedrijven die beperkt zijn in hun bedrijfsvoering of zelfs moeten wijken.

Wat gaan we daar voor doen?

- De plannen voor de dorpsrandzones Wierden worden uitgevoerd.
- Voor Enter komt een plan voor de dorpsrandzone.
- Wij ondernemen alle stappen en acties die richting Den Haag nodig zijn om voor bedrijven en betrokkenen bij het Natura 2000-gebied goede compensatie te krijgen.
- Er wordt een bestemmingsplan Mantelzorgwoningen gemaakt waarin bepaald wordt onder welke voorwaarden deze woningen geplaatst kunnen worden.
- Maken van afspraken met de SWWE en andere betrokken partijen over een evenwichtige opbouw van de woningvoorraad voor alle doelgroepen.
- In samenhang met verwachte ontwikkelingen over de bevolkingssamenstelling moet rekening gehouden worden met ontwikkelingen rond voorzieningen op alle terreinen. Vanwege de veranderende samenstelling van de bevolking wordt in het begin van deze raadsperiode een discussie gestart over de volgende punten:
  - voorzieningen die kunnen/moeten verdwijnen;
  - voorzieningen die we (misschien in afgeslankte vorm) moeten behouden;
  - nieuwe voorzieningen.

6. Sport, cultuur en onderwijs

Gerelateerde doelstelling

Wat betreft leven/de leefomgeving luidt de doelstelling dat het uitgangspunt is dat bij de meting in elke raadsperiode meer dan 75% van de bevolking tevreden is over het leven en de leefomgeving (voorzieningen) in de gemeente.

Wat willen we?

Sport, kunst en cultuur

- Wij willen investeren in manieren om sport voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk en betaalbaar te maken, zonder daarbij meteen te investeren in gebouwen en grond.
- Wij verwachten dat verenigingen iets terugdoen voor de aangevraagde subsidie, om op die manier een nog grotere positieve invloed op de maatschappij te hebben.
- Voor een levendige samenleving zijn sportieve en culturele evenementen van groot belang.
- De gemeente is voorwaardenscheppend voor kunst en cultuur; een goed contact met deze culturele organisaties is belangrijk om het gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid te bestendigen en verder uit te breiden.
- Het is van belang dat (sport)organisaties een maatschappelijke rol gaan vervullen.

Onderwijs

- Het is van groot belang dat iedereen goed en passend onderwijs kan volgen.
- Naast onderwijs aan kinderen is er ook behoefte aan volwassenenonderwijs. Het is van belang dat mensen die dat willen of nodig hebben een kans krijgen om beter aan deze maatschappij deel te kunnen nemen.
- Om zoveel mogelijk kinderen een goede start in het onderwijs te kunnen geven, willen we voor- en vroegschoolse educatie via peuterspeelzalen bevorderen.
- De vrijheid van onderwijs is voor ons van wezenlijk belang. Het is waardevol als ouders kunnen kiezen voor onderwijs dat past bij hun overtuiging.
- Scholen hebben een belangrijke functie in buurten, dorpen en buurtschappen. Een school bindt mensen. Kleine scholen in de kleine kernen blijven zoveel mogelijk behouden.

Wat gaan we daar voor doen?

- Bevordering van de deelname aan sport door kinderen door het declaratiefonds, sportfonds en andere subsidieregelingen actief onder de aandacht van de doelgroepen te brengen.
- Ondersteuning van (sport)evenementen door het leveren van “hand- en spandiensten”.

7. Zorg, welzijn, werk en inkomen

Gerelateerde doelstelling

Wat betreft leven/de leefomgeving luidt de doelstelling dat het uitgangspunt is dat bij de meting in elke raadsperiode meer dan 75% van de bevolking tevreden is over het leven en de leefomgeving (voorzieningen) in de gemeente.

Wat willen we?

Nieuwe zorgtaken gemeente

- De gemeente krijgt als gevolg van de veranderingen in het sociale domein op het gebied van Jeugdzorg, AWBZ en WMO de totale zorg voor kwetsbare mensen, met uitzondering van de medische zorg. Een belangrijk doel van deze wijzigingen is om te komen tot een integrale aanpak van problemen op het terrein van werk en inkomen, zorg, ondersteuning. Ons streven is dat dit leidt tot een verbeterde efficiëntie die vooral ook ten goede komt aan een betere zorg voor de mensen die dat nodig hebben. Dit moet tot uiting komen in minder wachttijd, minder regeldruk, minder versnippering van zorgverleners en duidelijke verantwoordelijkheden. Door afspraken met mantelzorgers en vrijwilligers en met de inzet van professionals daar waar nodig zetten wij in op zorg en ondersteuning dichtbij. De centrale doelstelling is kwaliteit van leven. Voor de uitvoering kiezen wij - bij voorkeur - voor een regionale aanpak in WT4-verband en met de overige tien Twentse gemeenten.
- Bij het sluiten van zorgcontracten wordt niet per definitie gekozen voor de goedkoopste aanbieder, maar spelen ook het kwaliteitsaspect en de continuïteit van de organisatie een rol.
- Wij hechten grote waarde aan kleinschaligheid bij de daadwerkelijke zorgverlening, waarbij de cliënt de regie kan blijven voeren in de beslissing wie bij hem/haar over de vloer komt
- Door het overhevelen van taken van het Rijk naar de gemeenten is binnen het sociaal domein participatie essentieel. Daarbij gaat het om “meedoen in de samenleving”; gericht op mensen die te maken hebben met een uitkering en weinig uitzicht op werk. De vraag is of de uitkering van het Rijk bij de gedecentraliseerde taken voldoende is om minimale voorzieningen te treffen, zoals het creëren van een vangnet. Indien nodig zal de gemeente moeten bijspringen.
- Een gering (gezins)inkomen mag niet leiden tot een sociaal isolement. Het in stand en op peil houden van de Bijzondere Bijstand is daarom van groot belang. Het actief benaderen van mensen die op de armoedegrens leven, is zeer wenselijk, omdat een deel van deze groep niet op de hoogte is van de voorzieningen waarvan zij gebruik kan maken. Hierbij moet worden samengewerkt met scholen en andere maatschappelijke organisaties.
- Aan iemand die een uitkering ontvangt, mag gevraagd worden om iets terug te doen voor de maatschappij, bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk. Dit gebeurt in de vorm van maatwerk per persoon.

Gezinnen

Bij een gezin met meerdere hulpvragen is het belangrijk dat één instantie de verantwoordelijkheid voor de ondersteuning aan het gezin op zich neemt. De professional uit deze instantie is de coördinator en stemt de verschillende werkzaamheden van de bij het gezin betrokken hulpverleners op elkaar af.

Preventief jeugdbeleid

Vroegtijdige signalering van problemen kan voorkomen dat er iets misgaat met een kind. Het op peil houden van de algemene jeugdvoorzieningen binnen de gemeente, zoals de kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, scholen, sportclubs en het jongerenwerk voorkomt dat te veel jongeren gebruik moeten maken van jeugdzorg. Ook de meer bewust op preventie gerichte jeugdvoorzieningen zijn erg belangrijk in het voorkomen van grotere vragen en problemen met betrekking tot (het opgroeien van) kinderen en jongeren. Wij blijven middelen beschikbaar stellen voor opvoedingsondersteuning, zoals dat gebeurt door ‘www.Loes.nl’.

Vereenzaming ouderen tegengaan

Het risico van langer zelfstandig wonen, is vereenzaming. Dit moeten we tijdig signaleren en voorkomen. Daarbij hebben naast de gemeente tal van organisaties en vrijwilligers een taak. Uitbreiding van de woon-service, stimuleren van levensloopbestendig wonen, stimuleren van sport voor ouderen, ondersteunen van voorzieningen als Tafeltje Dekje, kookgroepen en dagbesteding is onze taak.

Vrijwilligerswerk

- Het is belangrijk dat er aandacht blijft voor het vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld in de vorm van een vrijwilligersprijs en een collectieve vrijwilligersverzekering.
- Wij gaan op zoek naar manieren waarop meer mensen binnen de gemeente worden geactiveerd om vrijwilligerswerk te doen.

Mantelzorgers ontlasten

- Mantelzorg kan heel zwaar zijn en is soms zelfs te zwaar. Respijtzorg is in dit verband een goede vorm van ondersteuning. Deze zorgvorm is er om een mantelzorger ook eens vrijaf te geven. Respijtzorg wordt verleend door personen die, meestal vrijwillig en eventueel beroepsmatig, voor een tijdje de mantelzorg overnemen. Wij stimuleren deze vorm van ondersteuning.
- Ook voor mantelzorgers is het van belang dat voorzieningen als dagbesteding en dagopvang blijven bestaan.

Arbeidsparticipatie

Beschut werken blijft onderdeel van Soweco. Voor de andere werknemers wordt een passende oplossing gezocht. Er is een slag gemaakt in de aansturing van het bedrijf, die geleid heeft tot aanzienlijke bezuinigingen.

Wat gaan we daar voor doen?

- Er komt één toegankelijk, laagdrempelig en deskundig loket voor alle zorgvragen. Huisbezoek is daar standaard een onderdeel van; net zoals duidelijkheid over klachtenbehandeling.
- Er komt een vangnet om de zwaksten in de samenleving bij de maatschappij te houden. Wij zijn zo nodig bereid daarvoor de onroerende zaakbelastingen te verhogen.
- Mensen die leven op de armoedegrens krijgen huisbezoek waarin wordt verteld op welke voorzieningen men recht heeft.
- Bij alle inwoners in de gemeente komt bekendheid over het belang van vrijwilligerswerk.
- Woonservice wordt structureel gemaakt.
- Uitvoering van de nota Ouderenbeleid.
- Inschakeling van organisaties om binnen hun maatschappelijke rol vormen van dagbesteding en dagopvang op zich te nemen. De gemeente neemt het initiatief met een voorstel hoe een “match” kan worden gemaakt.
- Er wordt haast gemaakt met de realisering van een jeugdhonk in Enter.

8. Algemene dekkingsmiddelen

Wat willen we?

Financiën

- Wij staan voor een solide en realistisch financieel beleid waarbij het streven blijft de gemeentelijke belastingen jaarlijks niet meer te verhogen dan met het algemeen geldende inflatiepercentage van het voorgaande jaar.
- Verhoging van de onroerende zaakbelastingen (behalve de trendmatige verhoging) zijn niet aan de orde, tenzij het gaat om het financieren van de gevolgen van extern wettelijk opgelegde verplichtingen. In dat geval kan een verhoging alleen maar overwogen worden als naar de burger duidelijk gemaakt kan worden waaraan de opbrengst wordt besteed.
- Het gemeentelijk subsidiebeleid wordt periodiek geëvalueerd, waarbij zelfwerkzaamheid en het verwerken van eigen middelen van de subsidieontvangers centraal dient te staan. Het is redelijk als de gemeente voor een subsidie een tegenprestatie vraagt.
- Wij streven ernaar dat gemeente Wierden jaarlijks op alle punten “groen” scoort waar het gaat om het provinciaal toezicht

Nieuw beleid, bezuinigen en ombuigen

- Voor nieuw beleid moet ruimte worden gezocht binnen de bestaande begroting. Alle beleidsterreinen kunnen daarbij aan de orde komen.
- Bij het vinden van financiële middelen geldt de volgende volgorde:
  1. eerst maximaal benutten van de financieringsmogelijkheden bij Regio / Provincie / Rijk en Europa;
  2. vervolgens besparingen door efficiëncymaatregelen;
  3. dan heroverwegen van voorgenomen nieuw beleid dat nog niet in uitvoering is;
  4. dan nieuw beleid alleen opnemen indien daarvoor bestaand beleid kan worden ingewisseld;
  5. tenslotte zo nodig het uitvoeringsniveau van het bestaande beleid enigszins aanpassen.

Risicomanagement

- In de huidige turbulente tijd is een voortdurende inventarisatie en inschatting van financiële risico's van groot belang. In het bijzonder over voorgenomen beslissingen, uitspraken en toezeggingen door college en raad en besluiten in regioverband dient tijdige rapportage aan de raad plaats te vinden.
- De financiële gang van zaken bij verbonden partijen, stichtingen en maatschappelijke organisaties moet in beeld zijn en bij geconstateerde risico's moet direct aan de raad te worden gerapporteerd.
- Als uiterste middel om financiële klappen op te vangen, heeft de gemeenteraad een bodem gelegd in de algemene reserve. Dit bedrag (ongeveer 2½ miljoen euro) mag niet worden ingezet om een begroting sluitend te maken.
- Tenminste één keer per jaar is er een onderzoek van de Rekenkamer om de effectiviteit van het gemeentelijk beleid te toetsen.

Wat gaan we daar voor doen?

Jaarlijks één onderzoek door een Rekenkamer naar de effectiviteit van het gemeentelijk beleid.